

ҚОРЛАРДЫ ҚАЛЫПТАСТЫРУДАҒЫ ЖЕДЕЛ ЖӘНЕ ТИІМДІ БАСҚАРУ ШЕШІМДЕРІН ҚАБЫЛДАУ

ТЕКСЕРГЕН:ЖҰМАНОВА ГҮЛЖАЙНА ШЕРЕХАНОВНА

ОРЫНДАҒАН:ТҰРЫСБЕК КӘМШАТ СЕМБЕКҚЫЗЫ

ЕСЕП ЖӘНЕ АУДИТ

ҚАРАСТЫРЫЛАТЫН СҰРАҚТАР:

1) ШЫҒЫНДАР ФУНКЦИЯЛАРЫН АНЫҚТАУДАҒЫ
ЖАЛПЫ ҰСТАНЫМДАР;

2) БАСҚАРУШЫЛЫҚ ЕСЕП ЖӘНЕ ЛОГИСТИКА, ОЛАРДЫҢ
ӨЗАРА БАЙЛАНЫСЫ;

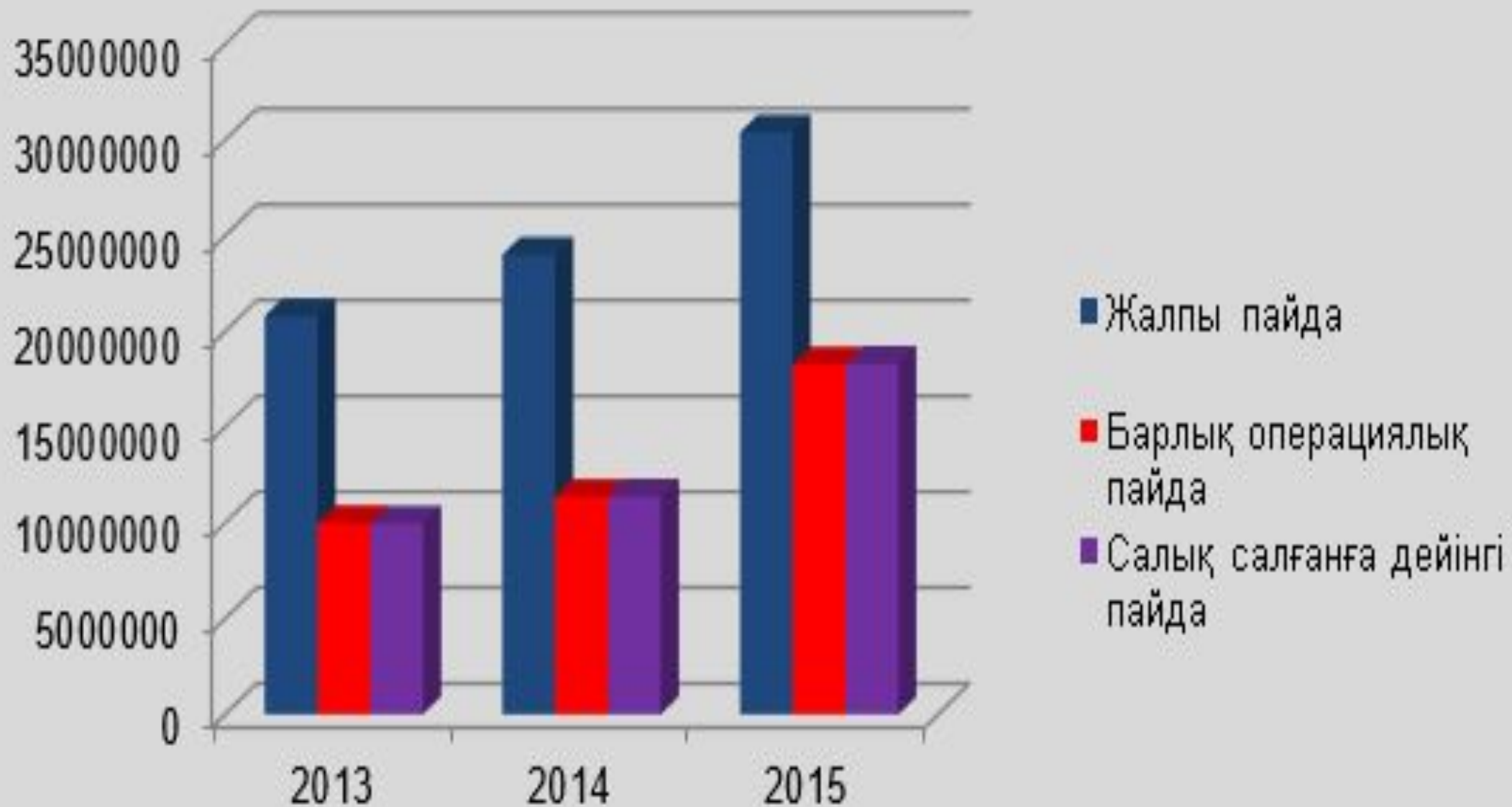
3) ҚОРЛАРДЫҢ АҚПАРАТТЫҚ БАЗАДАҒЫ
МАТЕРИАЛДЫҚ АҒЫНДАР РЕТІНДЕ.

Компания өзінің мақсаты үшін бейімделе алатын екі негізгі есеп жүйесінің түрі бар:

А: Тапсырысты калькуляция

Б: Процесті калкуляция

Тапсырысты калькуляция ол кәсіпорында қолданылатын шығындардың калькуляциялық жүйесіне жатады, онда әрбір бірлік немесе топ бойынша шығарылған өнім немесе қызмет бірегей болып табылады

ШЫҒЫН

Тікелей шығындар

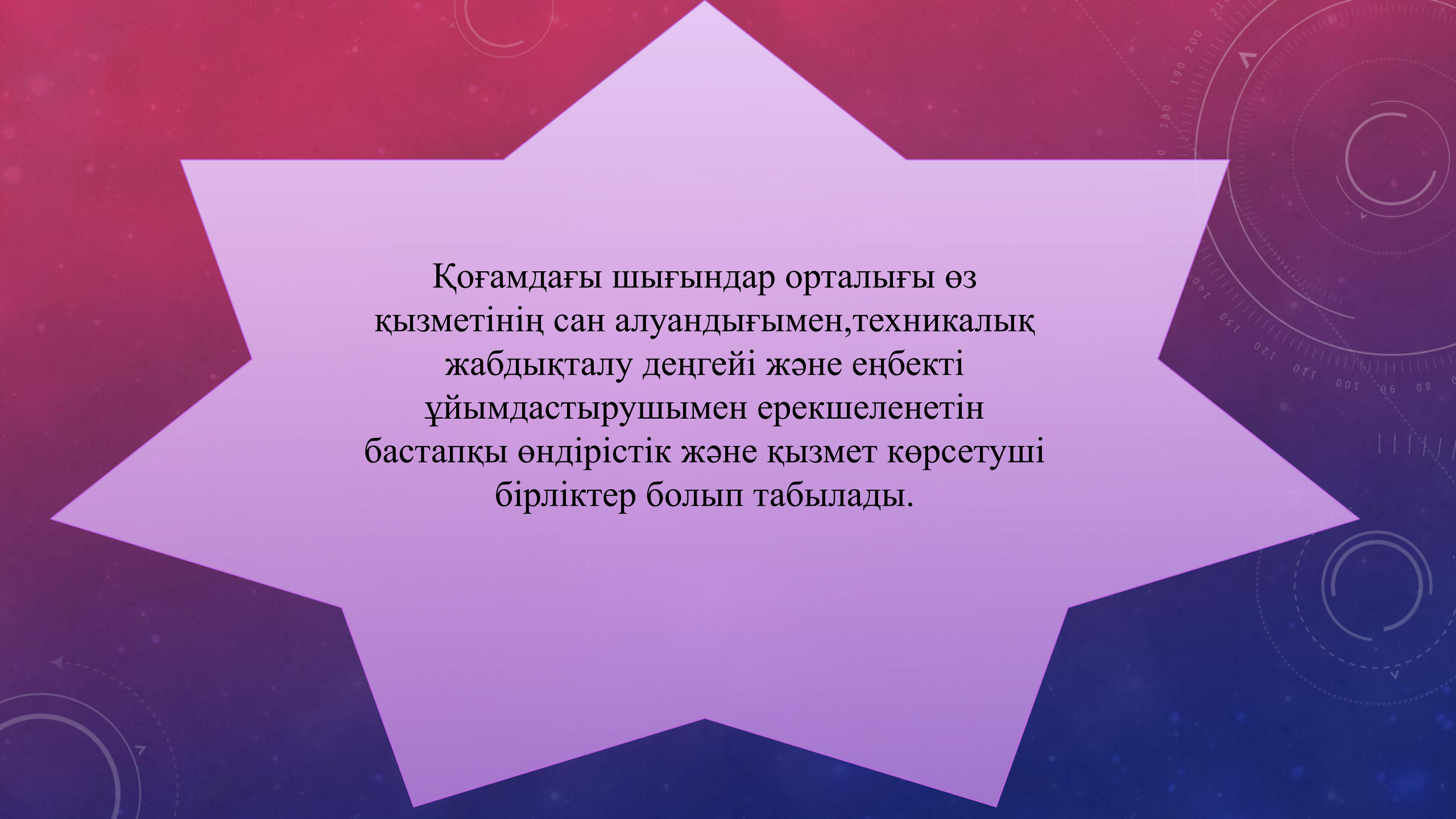
Шикізат пен материалдарға жұмсалатын шығын (өндіріс үшін)

Тауарды сатып алуға жұмсалатын шығын (саудада)

Еңбекақыға жұмсалатын шығын

Жанама шығындар

**Коммуналдық қызметтер
Жалға алу ақысы
Жарнама
Сақтандыру
Көлік
Кеңсе тауарлар
Кеңсеге арналған жиһаз
Кеңес беру қызметтері
Қызметкерлерді оқыту
Лицензиялар мен рұқсатқағаздар
Амортизация (тозу)
Салықтар, әлеуметтік және зейнетақы қорына бөленген қаржы**

Қоғамдағы шығындар орталығы өз қызметінің сан алуандығымен, техникалық жабдықталу деңгейі және еңбекті ұйымдастырушымен ерекшеленетін бастапқы өндірістік және қызмет көрсетуші бірліктер болып табылады.

Басқару есебін шығындардың пайда болуы орындарының маңызы зор. Басқарушылық есепті шығындардың пайда болу орындары және жауапкершілік орталықтары бойынша ұйымдастыру шығындарды басқаруда орталықтандырылмай басқарудың барлық деңгейінде олардың қалыптасуын жекешелеп бақылауға, әр бөлімше қызметінің ерекшелігін ескере отырып, шығындарды бақылаудың ерекше әдістерін пайдалануға, өнімсіз шығындарға кінәліліреді анықтауға, ең соңында, шаруашылықты жүргізудің экономикалық тиімділігін елеулі арттыруға мүмкіндік береді

ШЫҒЫНДАР ОРТАЛЫҒЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕКІ ТИПІ БАР

Нормативті
шығындар
орталығы

Басқарушылық
шығындар
орталығы

Нормативті шығындар орталығы басшысы өнім бірлігіне жұмсалатын шығындардың жоспарлы деңгейіне артып кетпеуін қамтамасыз ететін бөлімше

Басқарушылық шығындар орталығы басшысы шығындар жиынтығының жоспарлы деңгейінің сақталуына жауап беретін бөлімше

- Қорлар – бұл:
- 1) шикізат қорлары, материалдар, сатып алынған жартылай фабрикаттар мен кешендік бұйымдар, отын, ыдыс, ыдыстық материалдар, қосалқы бөлшектер және өндірісте немесе жұмыстарды, қызметтерді орындау кезінде пайдалануға арналған өзге материалдар.
- 2) аяқталмаған өндіріс.
- 3) субъектінің қызмет барысында сатуға арналған дайын өнім, тауар түріндегі активтер

Өндірістік қорлар

Негізгі қор (капитал)

Айналым қоры (капитал)

Жер

Үйлер
және
ғимарат
тар

Машина
лар, құрал-
дар,
беріліс
механизмі,
транс
порттар

Негізгі
капитал
дың
басқа
түрлері

Шикізат
ты, отын,
энергия
материал-
дар, сатып
алынған
жартылай
фабрикат-
тар

Өндіріс
өзі
жасаған
жарты
лай
фабри
каттар

Материалдар есебін дұрыс және тиімді ұйымдастыруды қамтамасыз ету үшін қажеттісі:

- материалдық тауардың бірегей номенклатурасын әзірлеу
- құжат айналымының айқын жүйесі және қорларды кірістеу және шығару жөніндегі операцияларды рәсімдеу тәртібін сақтау
- бастапқы құжаттардың есептік нысандарын біркелкі қалыпқа келтіру
- қорларға тұрақты түрде түгендеу жүргізу
- бухгалтериядағы материалдардың есебі учаскесін компьютерлендіру

Өндірістік қорлар функционалдық бағыты бойынша былайша бөлінеді:

Шикізаттар мен материалдар – бұл өнім әзірленетін еңбек заттары. Олар өнімнің материалдық негізін қалайды. Ауыл шаруашылығы мен өндіруші өнеркәсіптің өнімдері.

Негізгі материалдар – бұл ұсатушы өнеркәсіптің өнімдері.

Көмекші материалдар – бұл шығарылатын өнім құрамына енетін материалдар, бірақ негізгі материалдардан ерекшелігі – өнімнің заттық негізін қаламайды.

Қорлардың барлық түрлерінің есебі 1300 – «Қорлар» бөлімшесіні негізгі, активтік, инвентарлық шоттарында жүргізіледі.

1310 – «Шикізаттар мен материалдар»

1320 – «Дайын өнім»

1330 – «Тауарлар»

1340 – «Аяқталмаған құрылыс»

002 - «Жауапты сақтауға қабылданған қорлар»

003 – «Қайта өңдеуге қабылданған материалдар»

005 – «Монтаждауға қабылданған жабдықтар

НАЗАРЛАРЫҢЫЗГА РАХМЕТ!

